

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hitv. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, še se našane onkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slov. otroci, slov. šola!

Da je šola zavoljo otrok, ne pa otroci zavoljo šole, je jasno in nič manj, da je le tisto poučevanje dobro, ki je učencem primerno. To zna vsakdo in le nemškutarija je toliko slepa, da tega ne izprevidi; zato pa pameten človek ne more biti nemškutar in ako je, dela to iz samopridnih namenov in zasluži naše zaničevanje. Žal, da še nam ne izmanjkuje nemškutarjev in tudi po ljudskih šolah se ona še vedno šopiri na veliko škodo slov. otrok. Pametni stariši to tudi prepoznajo kmalu, ali kako čejo od svojih otrok to škodo odvrniti!

Do šolskih oblastij nima naše ljudstvo še veliko zaupanja in se torej do njih le redko kedaj obrne. To pa ni prav, kajti gospoda je dolžna skrbeti, da se v šoli kaj doseže, ne pa čas in denar v njej trati za par nemških besedij, katere vtepa učitelj otrokom v glavo. Ali tudi stariši so dolžni svojim otrokom priskrbeti pouka, kateri jim je v resnici na korist in če ga torej ni v domači šoli, obrniti se je do višjih oblastij in prositi jo pomoči. Kdor trka, njemu se odpre.

V našem listu smo že nekatere kratí govorili o ljudski šoli pri Sv. Petru blizo Radgone. Na njej je bilo marsikaj narobe, nekaj zato, ker se ni godilo v duhu postave, nekaj pa tudi zato, ker poučevanje ni imelo uspehov, kakor jih gosposka pričakuje ali tudi tirja od šole. Na tej šoli je bilo treba pomoči. Dnes pa se nam piše o njej to-le: Z veseljem vam poročam, da je konec nemškutarije v tej šoli. Z zlatimi črkami si bomo teden v okrajno kroniko zapisali, v katerem je čislani gospod Raner končeval brezpametno početje tega »lehrkörperja«; dneva še nam ni moči izvedeti, kedaj se je zgodilo, ali tudi to bomo izvedeli. Gospod nadzornik Ivan Raner se je obnesel kot možak skoz in skoz. On je pokazal, da ima še čut za slovensko mladino, njemu gre čast za to, dokler je Slovencev v Gornji Radgoni, saj je javno priznal, da se je nam do zdaj krivica godila. Da je ta šola slovenska postala, nam je ljubše, kakor Bog vé, katero darilo. Zadnji čas je slovensko učiteljstvo imelo mnogo zagotovil, da ga on mnogo bolj čišla, kakor nemčursko. Krono pa je on temu stavil s tem, da je perotnice »Orehovec«, njegovemu gardistu in sploh »lehrkörperju« Sv. Petra porezal. Sliši se, da hodijo ti gospodje profesorji kot poparjena perotnina okoli in zdi se nam, da so mutasti, ali »Orehovec« ne more molčati ter še išče po Radgoni pomoči zoper ukaz šolske oblasti. Upajmo, da zastoj.

Tako dopisnik in končno dostavlja še željo in prošnjo. Gospod nadzornik je sicer pokazal enemu učitelju pot v »rajh«, kako bi bilo, ako mu bi precej »poštno karto« podaril, da se bolj gotovo odpelje! Ako

je ta »profesor« iz naše šole, drugih pa nam ne bo težko v nove »razmere« vpeljati!

S tem pa zdaj še nismo pri kraju. Gospod nadzornik, dela je še mnogo; zdaj pridejo še druge šole Gornje-Radgonskega okraja, pa tudi Ptujskega, mestna šola v Ptujju itd. na vrsto. Na njih še ni vse v redu. Kakor se vidi, ima dopisnik veliko zaupanje do g. okr. nadzornika in mi želimo, da po pravici.

Slovinci in vlada.

(Govor dr. Lavoslava Gregorčca v 255. seji drž. zbora.)

(Dalje.)

Gospod pl. Plener je že videl bližati se slovansko zavezo in grof Wurmbrand je zrl Avstrijo razkosano v departemente. A glej, tu pride prav nenadoma rešitelj, ne morda Sobieski II., kakor je bil tedaj zapisan, ampak v prvi vrsti grof Hohenwart, kakor deus ex machina, ki se je sporazumel z gospodom pl. Plenerjem gledé padca grofa Taaffeja. Potem so se pridružili Poljaki in zdaj je seveda bil grof Taaffe, njegovo ministerstvo in volilna reforma na tleh. Pal je baš isti trenotek, ko je najmanje zaslužil. Njegova volilna reforma bi bila baš pripravna, da uniči sedanji židovski liberalizem, da odstrani nasprotnike katoliške Avstrije in ustanovnike brezverske šole in drugih verskoliberalnih zakonov, da napravi med narodi mir ter začne pripravljati pot pravi socijalni reformi s tem, da se dovoli pristop v parlament tudi nižjim slojem ljudstva. To se je preprečilo. Ob enem je grof Hohenwart ukrenil najhuje, kar se da misliti za nas, s tem, da je zopet postavil na vladno krmilo nemške liberalce.

Gospoda moja! Ko bi bil zmagalec grofa Taaffe sam prijel za državno krmilo, ko bi bil on postal predsednik, ali ako bi bil v novi kabinet pozval tudi dva konservativna parlamentnika, kakor so storili Poljaki in Nemci, kar jim ne zamerim, imeli bi se mi Jugoslovani manj spodtikati nad koalicijo. To pa se ravno ni zgodilo. Grof Hohenwart ni postal ministerski predsednik. Zakaj? Tega ne bodem preiskoval. Od konservativne stranke ni prišel noben parlamentnik v kabinet, na Jugoslovane pa se še celo mislilo ni. Zato smo dobili izrecno nemško-liberalno vlado, ministerstvo Plener, imenovano Windischgraetz, drugo izdanje ministerstva Lasser, imenovano Auersperg. Izgovori nekaterih konservativnih listov ne veljajo tu nič. Grof Falkenhayn je gotovo dobrohoten star gospod in gotovo konservativen mož, ali po mojem mnenju je on v tem kabinetu samo konservativen epitheton ornans, ministerski Ulysses; nasprotno pa se bode grof Shhönborn nove situacije kmalu tako privadil, kakor znata na primer konser-